

การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้

นางสุวินทร์ กลีบทอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-786-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017123 110313370

A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF THE PROJECT FOR THE PROMOTION
OF PRACTISING INDEPENDENT CAREER EDUCATION SUBJECTS
TO ENCOURAGE INCOME EARNING DURING STUDYING
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN THE SOUTHERN REGION

MRS. SURIN KLEEPHONG

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partail Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-786-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในภาคใต้
โดย นางสาวรินทร์ กลีบทอง
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์สวัสดิ์ จงกล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

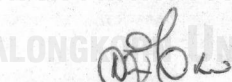
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิษราภัย)

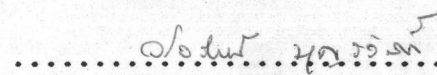
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทษวานิช)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์สวัสดิ์ จงกล)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

สุรินทร์ กลีบทอง : การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้

(A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF THE PROJECT FOR THE PROMOTION OF
PRACTISING INDEPENDENT CAREER EDUCATION SUBJECTS TO ENCOURAGE INCOME
EARNING DURING STUDYING IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE SOUTHERN REGION)

อ.ท.ปรีक्षा : อ.สวัสดิ์ จงกล, 296 หน้า. ISBN 974-578-786-8

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ โดยส่งแบบสอบถามจำนวน 724 ฉบับ ไปยังผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 113 โรงเรียน ได้รับกลับคืนมา 595 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.18 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

การเตรียมการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โดยยึดนโยบายของกรมสามัญศึกษา มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยครูกับนักการศึกษานักธุรกิจ หรือผู้นำชุมชน ทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติโครงการ มีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ เอกสาร และจัดให้มีการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการฯ ปัญหาที่พบได้แก่ ผู้ร่วมงานไม่รับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการที่เป็นบุคคลภายนอกไม่มีเวลา จึงให้ความร่วมมือน้อยกว่าที่ควร ครูไม่เห็นความสำคัญของโครงการ อาคารสถานที่ไม่สะดวกและไม่เหมาะสม

การดำเนินงาน โรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนให้นักเรียนรวมกลุ่ม เพื่อร่วมลงทุน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาโครงการฯ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินงานแก่นักเรียน จัดให้มีการสำรวจอาชีพเขียนโครงการเสนอคณะกรรมการเพื่อขออนุมัติ และจัดให้นักเรียนดำเนินงานตามโครงการ โดยใช้เวลานอกเวลาเรียน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูมีภาระหน้าที่ประจำมาก ทำให้ไม่มีเวลาดูแลนักเรียนเท่าที่ควร และมีส่วนร่วมในการวางแผนสำรวจข้อมูลด้านอาชีพน้อย บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับแหล่งวิทยากรและตลาดอาชีพ คณะกรรมการไม่มีเวลาเข้าประชุม ทำให้การอนุมัติโครงการล่าช้า สำหรับปัญหาของนักเรียนคือ ขาดความรับผิดชอบและความกระตือรือร้น

การนิเทศ ติดตามผล สรุปผล และรายงานผลการดำเนินงาน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการนิเทศ ติดตามผล สรุปผล และรายงานผลการดำเนินงาน ด้วยการจัดทำเอกสารการนิเทศ ติดตามผล ตรวจสอบการปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาในการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบมีเวลาไม่เพียงพอ ครูที่ปรึกษารายงานล่าช้า ขาดการวางแผนในการจัดทำรายงานที่ชัดเจน และมีเวลาจำกัดในการดำเนินงาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SURIN KLEEPHONG : A STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF THE PROJECT FOR THE PROMOTION OF PRACTISING INDEPENDENT CAREER EDUCATION SUBJECTS TO ENCOURAGE INCOME EARNING DURING STUDYING IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE SOUTHERN REGION. THESIS ADVISOR : MR. SWAT CHONGKOL, 296 PP. ISBN 974-578-786-8

The purposes of this research were to study the procedures and problems of implementing the project for the promotion of practising independent career education subject to encourage income earning during studying in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in the southern region. Seven hundred and twenty-four questionnaires were distributed to administrators, career education instructors, and students in 113 schools. Five hundred and ninety-five copies were completed and returned which accounted for 82.18 percent. Data were analyzed in terms of percentage.

Research findings were as follow:

At preparation stage, most schools formulated their projects by following the policy of the Department of the General Education. A committee composed of bankers, businessmen or community leaders was set up and empowered to approve project proposed by students. Readiness preparation was made for personnel, school plants and buildings, documents, and holding meeting to enable responsible personnel's understanding of project operation. In terms of problems incurred from preparation, it was discovered that staffs were less responsible for performing their assignments. Outside committee members were too busy to devote themselves helping project operation. Some instructors did not realize the significance of the project, and school plants and buildings were inappropriate.

At operation stage, most schools encouraged students to organize their small interest groups for investment and project operation under project advisors' suggestions, surveyed local career, drafted and proposed project for approval, and supported students, project operation. In terms of problems incurred from project operation, it was found that instructors' overburden from routine affected their devotion to help students especially in planning and supervision. Instructors did not possess sufficient knowledge and understanding in project drafting as well as could not perform well enough in cooperation between school and academic resources and vocational sources. Committee members did not have time to attend meetings which delayed project approval. Concerning students' problems, two weaknesses were found namely irresponsibility, and lack of enthusiasm.

Concerning supervision, follow up, summary and report stage, most schools formulated guidelines for supervision, follow up, summary and report project outcomes. Specification of schedule for project summary and report submitted to related offices. Most problems were inadequate time for responsible personnel, delayed report from project advisor, insufficient planning for clear project report preparation, and shortages of time for project operation.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ *Mr. Sw*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Swat*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์นิวัตร นาคะเวช ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี รวมทั้งการเก็บข้อมูลจากเอกสาร

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ศิริ สุธาสินี อาจารย์ธีระพัฒน์ ฤทธิทอง อาจารย์ภิญโญ ใจดำรง อาจารย์พนศักดิ์ โชติพานิช ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อร่ามศรี แหม่มคลี ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สิรินทิพย์ ร้างสม คุณเสนาะ กลีบทอง คุณรัตนาภรณ์ คุณรัตนภรณ์ สวัสดิ์นิพัทธ์กิจ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยบางส่วน

ท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่

ผู้วิจัยเสมอมา

สุรินทร์ กลีบทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	10
วิธีดำเนินการวิจัย	11
การนำเสนอผลการวิจัย	13
2. ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ตอนที่ 1	
ความหมายของการศึกษาเพื่องานอาชีพ	16
นโยบายการจัดการศึกษาวิชาอาชีพ	17
เป้าหมายของการศึกษาเพื่องานอาชีพ	19
หลักการจัดการศึกษาเพื่องานอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา	20
ทิศทางในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพอิสระ และการมีรายได้ ระหว่างเรียน	24
หลักการของอาชีพอิสระ	25
ความจำเป็นที่นักเรียนต้องหารายได้ระหว่างเรียน	26
แนวคิดที่จะส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน	27
การจัดสภาพความพร้อมของโรงเรียนเพื่อนักเรียนอาชีพอิสระ	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ตอนที่ 2

โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ของโรงเรียนกรมสามัญศึกษา	29
หลักการและเหตุผล	29
หลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ ระหว่างเรียนของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา	30
แนวปฏิบัติสำหรับโรงเรียนในโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน	31
บทบาทของผู้บริหาร ครู อาจารย์ที่ปรึกษา	32
บทบาทหน้าที่ของนักเรียน	32
รายละเอียดคณวปฏิบัติของโรงเรียนในโครงการ	33
แนวปฏิบัติการใช้เงิน	36
การบันทึก การนิเทศ และการรายงาน	39

ตอนที่ 3

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3. วิธีดำเนินการวิจัย	44
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	44
ประชากร	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การสร้างเครื่องมือ	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	50
ข้อมูลจากแบบสอบถาม	50
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการ ประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้	73
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้	159
ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร	205
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	213
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	213
สรุปผลการวิจัย	214
อภิปรายผลการวิจัย	226
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้	233
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	234
รายการอ้างอิง	235
ภาคผนวก	241
ประวัติผู้เขียน	296

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	48
2	สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	53
3	สถานภาพของเลขาธิการคณะกรรมการโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	56
4	สถานภาพของครูที่ปรึกษาโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จำแนก ตามขนาดโรงเรียน	62
5	สถานภาพของนักเรียนที่ร่วมดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	68
6	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการฯ	74
7	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการ	79
8	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการดำเนินงานทั่วไป	83
9	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร	86
10	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการเตรียมการด้านอาคารสถานที่	92
11	การเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการ	95
12	การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการ รวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพอิสระ	100
13	การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการ แต่งตั้งครูที่ปรึกษาโครงการ	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการ สำรวจอาชีพ	109
15	การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการ เขียนและการอนุมัติโครงการฯ	116
16	การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการ ใช้เงินและการทำบัญชี	128
17	การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	139
18	การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ อิสระ	147
19	การสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบ อาชีพอิสระ	153
20	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการกำหนดแนวปฏิบัติตามโครงการฯ	160
21	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการ	162
22	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการเตรียมการดำเนินงานทั่วไป	164
23	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการเตรียมการด้านบุคลากร	167
24	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการเตรียมการด้านอาคารสถานที่	170
25	ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการ	173
26	ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน	176

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการแต่งตั้งครูที่ปรึกษาโครงการฯ	178
28	ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการสำรวจอาชีพ	180
29	ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการเขียนและอนุมัติโครงการ	184
30	ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการใช้เงินและการทำบัญชี	191
31	ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ	195
32	ปัญหาในการนิเทศติดตามผลสรุปผลและรายงานผลตามโครงการส่งเสริมการ ประกอบอาชีพอิสระ	198